

Groenbeheerplan

2025-2035

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	2
	Doel van het plan	2
	Leeswijzer	2
	Beleidskaders	3
	Ruimtelijke analyse van de gemeente	4
2.	Groenwaarde en ambities	7
	Stip op de horizon	7
	Groenwaarde per thema	8
3.	Uitgangspunten	11
	Algemene uitgangspunten	11
	Uitgangspunten per groenelement	12
4.	Interne borging en participatie	17
	Interne borging	17
	Participatie	18
5.	Groenstructuur.....	20
	Overzicht gemeente Kaag en Braassem	20
	Kansen per kern	21

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Kaag en Braassem

Annemart Koornneef

Auteur

Cyber Advies

Joren Heuvels

Julia Kloosterboer

Evi-Mara van Beekhuizen

Versie

Referentie 42024058

Definitief

10-12-2025

1. Inleiding

De inrichting en het onderhoud van ons groen zijn steeds belangrijker geworden voor verschillende maatschappelijke opgaven. Denk aan biodiversiteit, klimaatadaptatie, recreatie en een gezonde leefomgeving. De afgelopen jaren zijn we daar op verschillende manieren steeds actiever mee bezig, ook in de openbare ruimte. In dit groenbeheerplan beschrijven we waarom we doen wat we doen in het groen én hoe we daar de komende tien jaar mee verder gaan.

Doel van het plan

De aanleiding voor het opstellen van dit groenbeheerplan is de wens om te concretiseren hoe we invulling geven aan het groenbeheer en de inrichting voor de komende 10 jaar. Binnen de gemeentelijke organisatie is er ook behoefte aan een plan dat uitwerking geeft aan de integrale ambities die zijn opgesteld in verschillende beleidsdocumenten.

Dit groenbeheerplan beschrijft de waarde die groen heeft voor onze leefomgeving. We beschrijven de

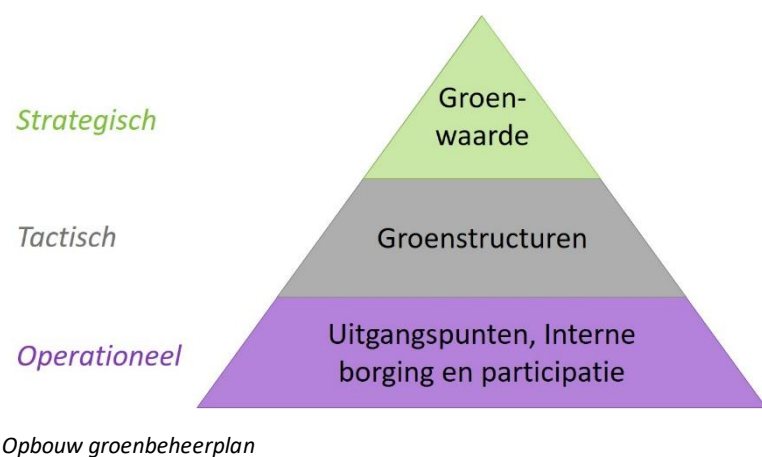
Woudwetering, Woubrugge

gewenste kwaliteit van het groen en koppelen ambities uit beleidskaders aan de waarden van het groen. Dit concretiseren we door uitgangspunten voor inrichting, beheer en organisatie vast te leggen. Bovendien benoemen we bestaande, te behouden, te versterken en te ontwikkelen groene structuren. Dit plan bevat richtlijnen en een toetsingskader voor ontwikkelingen in de leefomgeving (projecten, werkzaamheden en ontwikkelingen in de openbare ruimte). Daarnaast laat dit plan zien wat we al doen om met ons groen bij te dragen aan een waardevolle leefomgeving. Met dit groenbeheerplan kunnen we het belang van groen beter communiceren, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie.

Leeswijzer

- ▶ **Hoofdstuk 1.** In deze inleiding beschrijven we verderop kort de relevante beleidskaders voor dit groenbeheerplan en een korte ruimtelijke analyse van de gemeente. Samen vormen deze input en kaders voor de inhoud van dit plan.
- ▶ **Hoofdstuk 2** gaat in op de verschillende waarden van het groen van onze gemeente, deze waarden koppelen we aan de thema's van het IBOR (2025-2029). Aan de hand van deze thema's wordt de waarde van het groen en bijbehorende ambities beschreven.
- ▶ **Hoofdstuk 3** vertaalt de ambities naar uitgangspunten voor de verschillende soorten groen in onze gemeente. Deze uitgangspunten passen we toe bij inrichting en beheer van groen, of als toetsingskader bij initiatieven.
- ▶ **Hoofdstuk 4** beschrijft de interne borging en de participatie binnen het groenbeheerplan.
- ▶ **Hoofdstuk 5** beschrijft de belangrijkste groenstructuren in de gemeente en geeft inzicht in de kansen per dorpskern voor meer waarde in het groen.

Het groenbeheerplan is opgedeeld in een strategisch, tactisch en operationeel deel. Strategische besluiten gaan over de doelstellingen van de hele organisatie. Het strategische deel van dit plan gaat daarom over de waarde van het groen. Dit wordt in hoofdstuk 2 beschreven. Tactische besluiten gaan over de inzet van middelen om doelstellingen te bereiken. Het tactische deel in het groenbeheerplan bestaat uit de groenstructuren in hoofdstuk 5. Operationele besluiten hebben betrekking op uitvoering en voortgang van het werk. Het operationele deel bestaat uit de uitgangspunten voor het beheer en onderhoud van het groen en de interne borging en de participatie rondom het groenbeheerplan. Dit wordt in hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 beschreven.

Beleidskaders

De beleidskaders voor de totstandkoming van het groenbeheerplan worden hieronder toegelicht. Herijking van dit plan naar aanleiding van nieuwe inzichten en/of actualisatie van beleidskaders behoort tot de mogelijkheden.

De **Omgevingsvisie** is een strategische lange-termijnsvisie die concrete ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving geeft. Voor dit groenbeheerplan is uit de Omgevingsvisie vooral het volgende belangrijk:

- ▶ Het versterken van biodiversiteit.
- ▶ De leefomgeving klimaatadaptief inrichten.
- ▶ Aanleg van groene infrastructuren zoals parken en groene daken om wateroverlast te verminderen.
- ▶ Het groen zoveel mogelijk behouden, vergroten of ontwikkelen, en uitbreiding van groenvoorzieningen.

Het **Raadsakkoord 2022-2026** legt de nadruk op verkeersveiligheid, recreatie, duurzaamheid en leefbaarheid. Er is aandacht voor het behouden van groene en blauwe structuren voor recreatie, vergroenen en groene inrichting van wijken, klimaat-adaptieve maatregelen in het groen, biodiversiteit,

Postelein, Roelofarendsveen

maaibeeld en klimaatadaptief bouwen. Het **College Uitvoeringsprogramma** (CUP 2022-2026) maakt deze thema's concreter en heeft als doel een veerkrachtige, veilige, toegankelijke en duurzame

leefomgeving. Met het **Integraal Beheerplan Openbare Ruimte** (IBOR 2025-2029) beschikken we over een middel om het beheer van de leefomgeving te optimaliseren door integrale samenwerking tussen verschillende disciplines te bevorderen. Richtlijnen die gehanteerd worden in Kaag en Braassem bij de (her)inrichting van de leefomgeving staat beschreven in de **Leidraad Inrichting Openbare Ruimte** (LIOR 8). Het **Ontwikkelprogramma Participatie** beschrijft de visie van de gemeente op participatie en biedt een leidraad op welk moment en in welke vorm participatie een onderdeel is bij het thema groen. Ten slotte wordt het **raadsbesluit 'Groen Licht voor de Boom'** gebruikt als richting voor dit plan. Dit besluit is genomen naar aanleiding van het initiatiefvoorstel van dezelfde naam. In het raadsbesluit staat, kort samengevat, de ambitie om te voldoen aan de 3+30+300 regel in 2050, in te zetten op het behoud van bomen bij herontwikkeling, en samenwerkingen op te zetten die leiden tot het aanplanten van bomen en het vergroenen van de leefomgeving.

Ruimtelijke analyse van de gemeente

De ruimtelijke analyse geeft input voor de uitgangspunten en groenstructuren. In deze analyse beschrijven we de cultuurhistorie van de gemeente, de recreatiemogelijkheden en de groenstructuren. Ook gaan we kort in op water en klimaat binnen de gemeente. De gemeente Kaag en Braassem bestaat uit elf dorpskernen: Bilderdam, Hoogmade, Kaag, Leimuideren, Nieuwe Wetering, Oud Ade, Oude Wetering, Rijnsaterwoude, Rijpwetering, Roelofarendsveen en Woubrugge.

De Kagermolen en het groene polderlandschap. Bron: Rijnlandsemolenstichting.nl

Cultuurhistorie

De gemeente heeft een rijke cultuurhistorie die nauw verbonden is met de waterwegen, het agrarische verleden en het groene polderlandschap. De regio stond eeuwenlang bekend om de turfwinning, die niet alleen de economie beïnvloedde, maar ook het landschap vormde. De vele molens, zoals de Kagermolen en de Veendermolen, speelden een cruciale rol bij de drooglegging en het waterbeheer, wat heeft bijgedragen aan de uitgestrekte groene weilanden, laanstructuren, kenmerkende hagen en natuurgebieden. De historische dorpskernen, oude boerderijen en dijken weerspiegelen de lange traditie van veeteelt en tuinbouw, die samen met de natuur een belangrijk onderdeel vormen van het karakter van de gemeente.

De tuinbouw in Roelofarendsveen. Bron: Leidsch Dagblad

Recreatie

In onze gemeente zijn volop recreatiemogelijkheden in een groene en waterrijke omgeving. De Kagerplassen en het Braassemmeer zijn ideaal voor zeilen, varen en suppen, terwijl de omliggende groene polders uitnodigen tot prachtige fiets- en wandelroutes langs molens, natuurgebieden en weilanden. Watersportliefhebbers kunnen genieten van de vele jachthavens en gezellige terrasjes aan het water, terwijl natuurliefhebbers rust vinden in gebieden zoals de Veender- en Lijkerpolder of het Ghoibos. De combinatie van uitgestrekte velden, kronkelende dijken en natuur maakt de gemeente een prettige bestemming voor ontspanning en actieve recreatie.

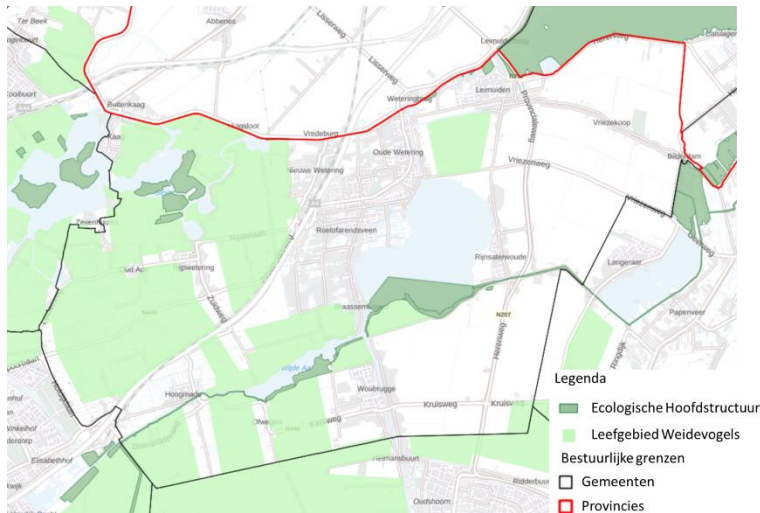

Het Kevereiland in de Kagerplassen. Bron: Leidsch Dagblad

Groenstructuren

In onze gemeente is veel groen en ook water te vinden. Dit groen vind je vooral in ons buitengebied met de vele agrarische gebieden, natuurgebieden en linten. Veel van ons buitengebied is tevens

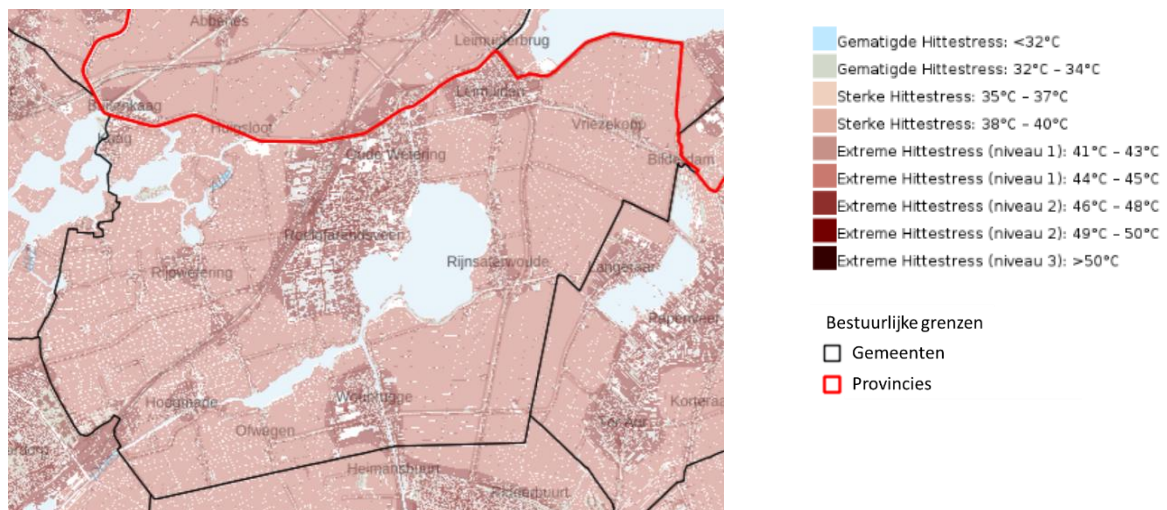
weidevogelgebied en langs het Braassemermeer loopt de ecologische hoofdstructuur (EHS). De gemeente zorgt voor de inrichting en het onderhoud van het openbaar groen. We maken daarbij onderscheid in de volgende groenelementen: bomen, grasachtige beplanting, cultuurlijke beplanting (vaste planten, heesters, hagen, bollen, bodembedekkers) en natuurlijke beplanting (bosplantsoen, struwelen, natuurvriendelijke oevers, bermen).

Weidevogelgebied in Kaag en Braassem. Bron: Atlas Leefomgeving.

Water en klimaat

De gemeente Kaag en Braassem staat voor diverse klimaatuitdagingen, zoals extreme neerslag, lange perioden van droogte, hittestress en bodemdaling. Deze ontwikkelingen hebben direct invloed op het groene en waterrijke landschap van de gemeente. Het veenweidegebied zakt langzaam weg, wat vraagt om toekomstbestendige inrichting- en beheerkeuzes, zowel in het groen als in andere disciplines. Hieronder is ter voorbeeld een kaart te zien van de gevoelstemperatuur op een zomerse dag.

Gevoelstemperatuur op een zomerse dag. Bron: Atlas Leefomgeving

2. Groenwaarde en ambities

In dit hoofdstuk schetsen we de stip op de horizon en de betekenis van het groen gebaseerd op de thema's uit het IBOR (2025-2029). Het groen in Kaag en Braassem is van grote waarde voor onze inwoners, dieren en de leefomgeving. Het draagt bij aan gezondheid, biodiversiteit, cultuurhistorie en de uitstraling van onze dorpen. Daarnaast helpt het ons ook om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering. In de volgende paragrafen werken we deze groenwaarden verder uit.

In 2035 is het groen in Kaag en Braassem veel en vol variatie. De biodiversiteit is meetbaar vergroot en versterkt, beplanting is waar mogelijk klimaatbestendig en verbinden staat centraal: in het groen en met de inwoners.

Stip op de horizon

De stip op de horizon voor de inrichting en het beheer van het groen in de gemeente is gebaseerd op vergroenen, versterken van biodiversiteit, klimaatadaptatie en verbinding. Over tien jaar leven we, nog meer dan nu, in een groene omgeving, waar er veel soortvariatie te zien is in plantvakken, plantsoenen, parken en bermen. Er is een

Wandelpad Breenkade, Rijnsaterwoude

hoge biodiversiteit te meten in de gemeente, doordat maatregelen ten behoeve van biodiversiteit standaard worden meegenomen in inrichtings- en beheer werkzaamheden. Zo is er aandacht voor de aanwezige fauna, worden schuilmogelijkheden beschermd en zijn er zo veel mogelijk natuurvriendelijke oevers. Er zijn geen onnodig grijze gebieden; deze zijn vervangen door groen. Waar mogelijk maken we slimme combinaties met grijs, zoals grasbetontegels, en houden we oog voor innovaties op het gebied van inrichting en beheer. Het groen is zoveel mogelijk klimaatadaptief ingericht, waardoor bijvoorbeeld water makkelijker kan infiltreren of opgeslagen kan worden en beplanting extreme weersomstandigheden makkelijker overleeft. Het groen is met elkaar verbonden binnen- en buiten de gemeente. Er zijn faunapassages, bijenroutes, een verbonden netwerk aan natuurvriendelijke oevers en ook wandel- en fietsroutes voor recreatie. De verbinding zoeken in het groen en met de inwoners is hierbij de sleutel geweest. Inwoners weten van het belang van biodiversiteit en klimaatadaptieve maatregelen voor inrichting en beheer van het openbaar groen. Zij denken proactief mee over verbetermaatregelen en dragen bij door bijvoorbeeld zelf geveltuintjes aan te leggen of een plantvak van de gemeente te onderhouden.

Groenwaarde per thema

Groen heeft waarde voor veel verschillende aspecten van de leefomgeving en onze inwoners. Deze waarde koppelen we aan de thema's uit het IBOR (2025-2029). De thema's zijn: biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid, leefbaarheid, veilig en functioneel, en voor en met de samenleving. Aan de hand van deze thema's is de waarde van het groen voor de gemeente en bijbehorende ambities uitgelegd.

Biodiversiteit

Biodiversiteit gaat over de variatie van leven in een gebied, zoals verschillende soorten, dieren en ecosystemen. Hoe meer verschillende soorten planten en dieren er zijn, hoe gezonder het ecosysteem en hoe hoger de natuurwaarde. Inheemse soorten komen van

nature voor in Nederland en zijn daarom goed aangepast aan hun omgeving. Ze zijn belangrijk voor de biodiversiteit omdat ze voedsel en leefruimte bieden aan verschillende dieren, zoals insecten en vogels. Het is belangrijk om ons steentje bij te dragen aan het behouden en bevorderen van de biodiversiteit in onze gemeente. Groen heeft hier veel invloed op. Zo dragen bloemrijke bermen, natuurlijkvriendelijke oevers, inheemse en gevarieerde soor-

Van Alcmaraan, Hoogmade

ten, ecologisch maaibeheer en het aanbrengen van faunavoorzieningen allemaal bij aan het versterken van de biodiversiteit. Het creëren van groenblauwe zones draagt veel bij aan het vergroten van de biodiversiteit. Hierbij is verbinding essentieel: planten en dieren verplaatsen en verspreiden zich van plek tot plek door verschillende groene gebieden of langs groenblauwe verbindingen.

Onze **ambitie** met betrekking tot dit thema is:

- Zowel ons beheer als onze inrichting dragen bij aan het versterken en vergroten van de biodiversiteit.
- Onze plantensoorten zijn gevarieerd, rekening houdend met klimaatbestendigheid, het jaarrond leveren van voedsel en bieden van schuilmogelijkheden voor bestuivers en andere fauna.
- Onze oevers zijn zoveel mogelijk natuurlijkvriendelijk en onze bermen zijn bloemrijk. Ons bosplantsoen heeft gelaagdheid en bomen hebben genoeg ruimte om groot te worden.
- Er zijn zoveel mogelijk groenblauwe verbindingen tussen alle groene gebieden en parken.
- Als basis voor biodiversiteit hebben we een gezond bodemleven.

Klimaat en duurzaamheid

De thema's klimaat en duurzaamheid zijn niet meer weg te denken uit de leefomgeving. Het klimaat verandert en de kans op overlast neemt toe: stortbuien en langdurige neerslag veroorzaken wateroverlast. Door hittestress zijn er meer schaduwrijke- en

verkoelingsplekken nodig om mens en dier prettiger te laten leven. Droogte geeft schade aan agrarisch gebied en groen en verergert bodemdaling. Klimaatverandering heeft dus directe gevolgen voor ons groen en de manier waarop we dit inrichten en onderhouden. Het groeiseizoen wordt langer door de warmere winters en een aanpassing van het beplantings assortiment is nodig; sommige soorten kunnen nu eenmaal beter tegen langere periodes van droogte of juist van hevige neerslag dan andere. We moeten onze omgeving daarom aanpassen aan het veranderende klimaat en de leefomgeving klimaatbestendig maken. Groen is in staat om water vertraagd in de bodem te laten lopen door middel van wadi's of groene parkeerplaatsen. Daardoor ontstaat er tijdens hevige regenbuien minder druk op het rioolstelsel. Een slim ontworpen openbare ruimte met (grote, volwassen) bomen, gevarieerd groen (en water) zorgt ervoor dat er meer schaduw is en daardoor minder opwarming kan plaatsvinden en het risico op droogte en wateroverlast afneemt.

Als we het hebben over duurzaamheid in het groen is dat vooral gericht op circulair materiaalgebruik. Zo kan groenafval worden hergebruikt als compost ter bevordering van het bodemleven, of worden gebruikt voor houtrillen en houtsnipperpaden.

Onze **ambitie** met betrekking tot dit thema is:

- Groen dat bijdraagt aan minder overlast van extreme weersomstandigheden, met name wateroverlast, droogte en hittestress.
- Met het beheer van het groen dragen we bij aan duurzaamheid, onder andere door hergebruik van natuurlijk afval.

Leefbaarheid

Een groene omgeving zorgt ervoor dat mensen mentaal en fysiek gezonder zijn, doordat ze er kunnen recreëren, spelen, sporten en wandelen. Alle mogelijkheden tot het genieten van onze leefomgeving hebben invloed op ons welzijn. Zo kan een mooi plantvak inwoners een goed gevoel geven, kunnen inwoners ontspannen in een park en geven groene speelplekken kinderen de mogelijkheid om in een natuurlijke omgeving te spelen en bewegen. Ook onderdeel van de leefbaarheid is onze gedeelde cultuurhistorie. Het groen in onze gemeente kan bijdragen aan het zichtbaar maken (en blijven) van deze geschiedenis.

Onze **ambitie** met betrekking tot dit thema is:

- In onze groene buitenruimte is ruimte voor bewegen en ontmoeten.
- De inrichting van ons groen sluit aan bij onze cultuurhistorie.
- Naast de traditionele speelplekken hebben we ook plekken waar je met natuurlijke materialen kunt spelen in het groen.

Speeltuin Diamant, Roelofarendsveen

Veilig en functioneel

Iedere inwoner heeft recht op een leefomgeving die veilig, heel en schoon is. Inwoners worden behoed voor gevaarlijke situaties en voelen zich beschermd en op hun gemak. Groen heeft hier invloed op. Zo kunnen overgroeide plantvakken het zichtveld beperken, overhangende heggen invloed hebben op het gevoel van veiligheid en opkomende wortels van bomen zorgen ervoor dat stoepen niet meer goed toegankelijk zijn.

Onze **ambitie** met betrekking tot dit thema is:

- Groen dat bijdraagt aan een veilige leefomgeving, waardoor alle kernen in de gemeente bereikbaar, toegankelijk en verkeersveilig zijn.

Voor en met de samenleving

Een prettige leefomgeving zorgt voor verbinding in de gemeente. Voor en met de samenleving betekent dat bewoners en vrijwilligers actief deelnemen aan het verbeteren en onderhouden van hun leefomgeving en dan met name het groen. Participatie met inwoners is dan ook een belangrijk onderdeel van het beleid van onze gemeente. Groen draagt bij aan dit thema, doordat we inwoners stimuleren om zelf groenstroken te onderhouden, tegels te wippen, of bij te dragen aan educatieve voorzieningen zoals de Tiny Forests¹ die naast scholen zijn aangeplant.

Onze **ambitie** met betrekking tot dit thema is:

- Inwoners zijn betrokken bij het beheer van het groen en de keuzes die hiervoor gemaakt worden.
- Inwoners zijn zich bewust van het belang van groen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Vrouw Vennemolen, Oud Ade

De thema's: biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid, leefbaarheid, veilig en functioneel, en voor en met de samenleving.

¹ Een Tiny Forest® is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan. Dit bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen (Bron: IVN). Tiny Forests worden bij scholen geplaatst om een aantrekkelijk groene leefomgeving te creëren en zodat scholieren in een natuurlijke omgeving kunnen leren en spelen.

3. Uitgangspunten

In dit hoofdstuk beschrijven we de uitgangspunten voor de inrichting en het beheer van het groen in de gemeente. De uitgangspunten zijn opgedeeld in algemene uitgangspunten die voor alle werkzaamheden met een relatie tot groen gelden, en uitgangspunten per groenelement: bomen, grasachtige beplanting, culturele en natuurlijke beplanting. De uitgangspunten worden verbonden aan de thema's: biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid, leefbaarheid, veilig en functioneel, en voor en met de samenleving.

Algemene uitgangspunten²

- ▶ Het groen wordt zoveel mogelijk behouden, vergroot of ontwikkeld.
 - We streven naar een gevarieerde inrichting van het groen die biodiversiteit stimuleert.
 - De robuuste groene en blauwe structuren die al aanwezig zijn, worden behouden, verbonden en versterkt.
 - Bij het beheer streven we naar verbetering van de bodemkwaliteit en houden we rekening met het aanbrengen van schuil-, nest- en voedselgelegenheid voor dieren.
- ▶ Het groen wordt zoveel mogelijk klimaatadaptief ingericht.
 - We werken aan een groene inrichting van de openbare ruimte die bestand is tegen het veranderende klimaat en zorgt voor minder hittestress.
 - Door inzet van groen worden regenwaterafvoermogelijkheden vergroot.
- ▶ We streven naar een inclusieve groene leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en in het algemeen naar buiten gaan.
 - Het groen draagt bij aan de rust, de ruimte en de schoonheid van het gebied en de dorpen.
 - Er zijn genoeg koelteplekken voor mens en dier, zoals parken en groengebieden.
 - We werken aan het vergroenen van speelplekken en plaatsen waar mogelijk Tiny Forests in de buurt van scholen.
 - Recreatieve wandel- en fietsroutes zijn aantrekkelijk door een goed gebruik van groen. Langs de routes en in de parken staan bomen die passen bij het landschap.
- ▶ Bij alle maatregelen en keuzes worden meekoppelkansen met betrekking tot andere disciplines benut.
- ▶ Nieuw aangelegd groen is duurzaam en goed te beheren voor een zo lang mogelijke levensduur.
 - Veiligheid blijft gegarandeerd door te beheren op beeldkwaliteit.

² Een uitgangspunt is een punt waar je vanuit gaat, ofwel wat als de basis of het vertrekpunt wordt gezien. De uitgangspunten bieden een handvat om keuzes, gerelateerd aan beheer en inrichting van het groen, op te baseren. Van een uitgangspunten kan, indien nodig, afgeweken worden als daar een goede reden voor is.

- Beheer en onderhoud wordt zoveel mogelijk ecologisch uitgevoerd.
- We informeren onze inwoners over het groenbeheer en de effecten van maatregelen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie, zodat onze inwoners zich bewust zijn van het belang van groen.

Uitgangspunten per groenelement

Bomen

Bomen zijn een houtachtig gewas met een zeer groot wortelgestel en een stam die zich pas op zekere hoogte boven de grond vertakt. Bomen komen in verschillende vormen, grootten en soorten voor. Ze zijn een waardevol element in het groen en dragen bij aan alle thema's uit het IBOR. Hoe ouder en groter een boom wordt, hoe meer waarde een boom aan de leefomgeving toevoegt. Dat doen ze door opvangen van CO₂ en fijnstof, en

Piet Mondriaanlaan, Roelofarendsveen

bomen hebben een belangrijke rol in het tegengaan van hittestress (door schaduwwerking en verdamping), maar ook in het functioneren als spons. Het is daarom belangrijk dat bomen goed worden onderhouden en oud en groot kunnen worden.

- Bij de keuze voor een nieuwe boom houden we rekening met:
- Geschikte groeiplaats: landschappelijke ondergrond, beschikbare ruimte ondergronds en bovengronds, vochtgehalte en wind.
 - Soortkeuze: gevarieerde inheemse en/of klimaatadaptieve soorten, rekening houdend met allergeniciteit, in ieder geval geen monoculturen³.
 - Beleving: Variatie in bloeiperiode en uitstraling, cultuurhistorische beleving en zichtplekken.
- Bomen van de eerste grootte (> 12 m) aanplanten, met een zo groot mogelijk boomkroonvolume, ook bij vervanging en reconstructie.
- We beschermen onze bomen bij werkzaamheden. Waar nodig wordt bescherming toegepast, zoals kniehekken.
- Onze boomspiegels dragen bij aan biodiversiteit door passende beplanting of door rondom niet te maaien als bomen in gazon staan.
- Bijzondere lanen, oude bomen, etc. worden gekoesterd en in stand gehouden.
- Bomen worden goed onderhouden en beschermwaardige bomen worden niet gekapt zonder omgevingsvergunning (zie ook het Beheerplan Bomen).

³ Handvatten hierbij zijn het Leids Register Ecologische Bomen, bomentabel.nl en het Bomenkompas.

Grasachtige beplanting

Onder grasachtige beplanting valt gazon en bloemrijk grasveld. Ook oevers en wadi's⁴ bestaan voor een deel uit gras. Gras wordt veel gebruikt langs wegen, paden en in woonwijken en heeft een belangrijke functie in het gebruik van groen (denk aan spelen, hond uitlaten, bewegen). Grasvelden en gazons kunnen ook water bufferen.

► Bij de keuze voor grasachtige beplanting houden we rekening met: *Speeltuin Merelplantsoen, Roelofarendsveen*

- Functie (ontmoeten, spelen, bewegen, etc.)
- Landschappelijke ondergrond
- Waterbestendigheid
- Cultuurhistorische beleving

► Een strook langs verharding wordt vaker gemaaid in verband met de verkeersveiligheid.

► Grote gazons worden verder ingekleed met bosplantsoen, heesters, bollen en andere beplanting voor een kleurrijker en interessanter beeld en een grotere biodiversiteit.

► We leggen wadi's of greppels aan in gazon waar dit nodig is om water op te vangen en te infiltreren.

► Olifantenpaadjes/struipaadjes door grasachtige beplanting worden gedoogd.

► Op zo veel mogelijk plekken extensief maaien, sinusmaaien of begrazen.

Cultuurlijke beplanting

Cultuurlijke beplanting ontwikkelt zich niet op natuurlijke wijze en de beplanting moet intensief onderhouden worden om te zorgen dat de vorm behouden blijft. Het gaat om heesters, hagen en vaste planten, waaronder bodembedekkers en bollen. Cultuurlijke beplanting is met name gericht op beleving en uitstraling. Deze soorten beplanting lenen zich goed voor inzet in de buurten en wijken om gezond gedrag te stimuleren, bijvoorbeeld door te voorzien in aantrekkelijke en bloemrijke wandelroutes langs verzorgd aangelegd groen.

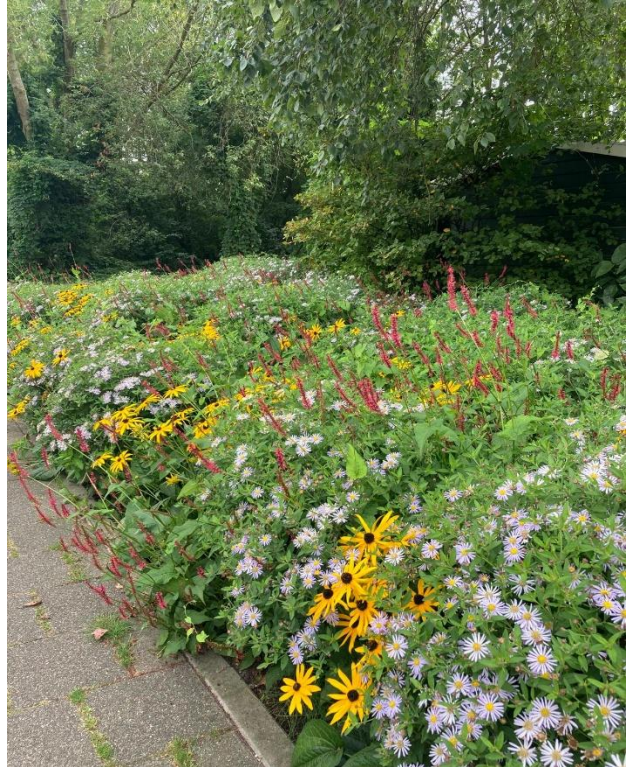
Vaste planten

Vaste planten zijn kruidachtige, meerjarige planten met niet-verhoutende stengels die ondergronds overwinteren en jaarlijks opnieuw uitlopen met nieuwe stengels, bladeren en vaak bloemen. Vaste planten komen in een enorme variëteit aan kleuren, vormen en eigenschappen voor, wat ze zeer veelzijdig maakt in hun toepassingen. Vaste planten kunnen een bijdrage leveren aan de biodiversiteit, uitstraling en klimaatadaptatie. Veel bodembedekkers vallen ook in de categorie vaste planten.

⁴ Een wadi is een groene greppel in het stedelijk gebied. Het Arabische woord is in Nederland een afkorting van Water Afvoer Drainage en Infiltratie. Een wadi bergt regenwater, zuivert het, waarna het water infiltreert in de grond. De wadi heeft verschillende functies in het stedelijk gebied en je vindt hem in vele vormen. Vaak zit er infrastructuur onder om het water te bergen en af te voeren, zoals infiltratiekratten, granulaatkorrels en drainbuizen. (Bron: klimaatadaptatienederland.nl)

Heesters

Heesters zijn meerjarige, houtige planten die zich dicht bij de grond vertakken en geen duidelijke hoofdstam vormen zoals bomen. Heesters worden voornamelijk gebruikt in groenvakken, plantsoenen en als afscheiding. Heesters dragen bij aan de ecologische waarde van groen door voedsel, nestgelegenheid en schuilplaatsen te bieden aan vogels en insecten. Heesters dragen ook bij aan klimaatadaptatie door het verminderen van hitte en het opslaan van water in de plantvakken.

Langeweg, Roelofarendsveen

Hagen

Een haag is een meestal lijnvormige aanplanting van struiken en bomen. Ze worden ingezet als natuurlijke afscheiding van speelplekken en groen accent op plekken met weinig ruimte voor groen, bijvoorbeeld langs parkeerplekken of wegen. In het buitengebied versterken landschappelijke hagen de toeristische routes en verbindingen. Hagen zijn waardevolle elementen omdat ze voedsel, nestgelegenheid en schuilplaatsen bieden aan veel dieren en doordat ze verbindingen vormen tussen groene en blauwe structuren. Ook dragen ze bij aan klimaatadaptatie door het verminderen van hitte en het opslaan van water in de plantvakken.

Bollen

Bollen en knollen zijn meerjarige ondergrondse planten die voornamelijk in de late winter en het vroege voorjaar uitgroeien tot kleurrijke en ecologisch waardevolle planten in openbaar groen. Ze zijn bijzonder belangrijk voor de biodiversiteit, vooral omdat bollen nectar en stuifmeel leveren in de periode wanneer de natuur nog ontwaakt.

Bodembedekkers

Bodembedekkers zijn lage, kruipende planten die zich over de bodem verspreiden en een dichte, groene dekking vormen. Bodembedekkers worden toegepast om grote oppervlakten te bedekken, waardoor ze een esthetische en functionele rol in het openbaar groen vervullen. Vanwege de dichte begroeiing zijn bodembedekkers bijzonder effectief in het onderdrukken van onkruid, het behouden van bodemvocht en het tegengaan van erosie.

► Bij de keuze voor nieuwe cultuurlijke beplanting houden we rekening met:

- Variatie in soorten en uitstraling
- Verschillende bloeiperiodes en/of lange bloeihoog
- Klimaatbestendige soorten
- Inheemse soorten
- Hoogteverschillen

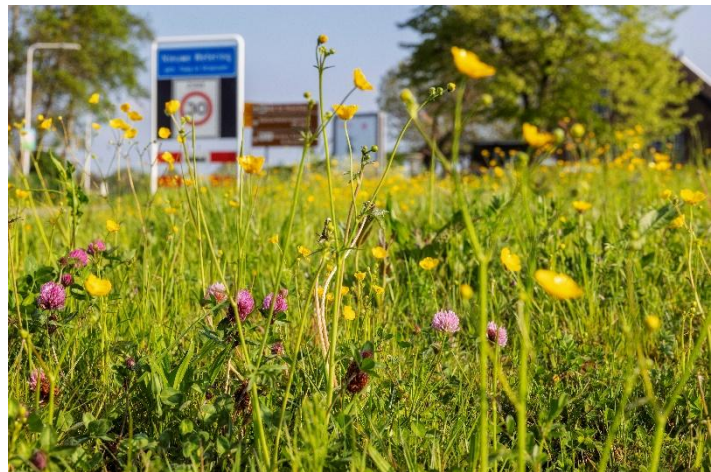
- Versterken van de cultuurhistorische beleving
- Het snoeien is gericht op veiligheid, een natuurlijk beeld, het dichtgroeien van de beplanting en is afgestemd op de bloeiperiode.
- Het snoeien van hagen gebeurt één tot twee keer per jaar. Eén keer in de vijf jaar dunnen we de hagen waar nodig. In verband met de verkeersveiligheid kunnen hagen vaker en strakker gesnoeid worden.
- We beschermen culturele beplanting tegen beschadiging door autoverkeer en voetgangers wanneer deze nog niet dichtgegroeid zijn.
- Er wordt een gevarieerde mix gebruik van meerjarige bollen die goed zijn voor insecten zoals bijen en vlinders.
- Bollen worden op plekken geplaatst waar dit de cultuurhistorische uitstraling van de gemeente versterkt, zoals op zichtlocaties in centra, winkelcentra en op toeristische routes. Ze worden voornamelijk in grotere groepen geplant voor een maximaal effect.

Natuurlijke beplanting

Natuurlijke beplanting oogt zo natuurlijk mogelijk en kan veelal extensief beheerd worden. Natuurlijk groen past bij de dorpsranden en in de verbindingzones, waarbij het landschap naar binnen wordt getrokken. Het draagt bij aan een gevarieerd beeld door de seizoenen heen en zorgt voor verbinding van inwoners met de natuur en het landschap. Natuurlijke beplanting draagt ook bij aan een aantrekkelijke groene speelomgeving. Wandel- en struinpaadjes bevinden zich te midden van natuurlijke beplanting; hierdoor wordt het interessanter om te bewegen. Het gaat om bermen, bosplantsoen, struweel en natuurvriendelijke oevers.

Bermen

Een berm is een onverharde strook grond die zich langs een weg, spoorweg, sloot of dijk bevindt. Bermen zijn vaak begroeid met grasachtige en kruidachtige planten die enkele keren per jaar worden gemaaid. Bermen kunnen ook heesters en bomen bevatten. Goed beheerde bermen dragen bij aan de biodiversiteit door als leefgebied en verbindingzone te fungeren voor verschillende plant- en diersoorten, waaronder insecten, vogels en kleine zoogdieren.

Bloemrijke berm, Nieuwe Wetering

Bosplantsoen

Bosplantsoen is een verzameling van houtige gewassen dat wordt gebruikt voor natuurlijke beplanting in openbare ruimtes, landschappen en bossen. Het bestaat uit een mix van voornamelijk inheemse bomen en heesters die samen een natuurlijke, bosachtige omgeving creëren. Bosplantsoen heeft een hoge ecologische waarde, aangezien het beschutting, nestgelegenheid en voedsel biedt voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.

Struweel

Struweel is een begroeiing van voornamelijk struiken maar ook bomen, die meestal niet hoger dan vijf meter wordt. Het struikgewas bestaat uit houtige soorten die, anders dan in het bos, vaak tot bloei en vruchtzetting komen. Ze leveren hierdoor voedsel voor insecten en vogels en bieden schuilplaatsen voor kleine dieren.

Natuurvriendelijke oevers

Een natuurvriendelijke oever heeft een geleidelijke overgang van water naar land. Dit geeft planten en dieren meer ruimte waardoor er een rijk en gevarieerd leven kan ontstaan, wat bovendien de waterkwaliteit ten goede komt. Op de drassige bodem en in het ondiepe water groeien veel oeverplanten en onderwaterplanten. Ook voor vissen, vogels, amfibieën, kikkers, padden, insecten en kleine zoogdieren is dit type oever een waardevolle leefplek.

- ▶ Bij de keuze voor nieuwe natuurlijke beplanting houden we rekening met:
 - Levensduur van beplanting
 - Inheemse soorten
 - Diversiteit in soorten
- ▶ Bosplantsoen is gelaagd en wordt ongeveer elke vijf jaar uitgedund op basis van het kern-mantel-zoom principe
- ▶ Snoeiafval wordt circulair ingezet en hergebruikt in houtrillen of op snipperpaden. Bladafval wordt gemulcht.
- ▶ Bosplantsoen en Tiny Forests worden in principe verder niet onderhouden, zodat de natuur haar gang kan gaan. De paden onderhouden we wel.
- ▶ De ecologische kwaliteit van de bermen wordt verhoogd (zie ook het Ecologisch Bermbeheerplan). Hierbij is de maaifrequentie en het afvoeren van maaisel van belang.
- ▶ Bermen dienen als waterafvoer bij extreme neerslag.
- ▶ Onze oevers zijn natuurvriendelijk, staan in verbinding met andere groenblauwe structuren en hebben een diverse beplanting.

4. Interne borging en participatie

Om de waarde van het groen in de gemeente Kaag en Braassem te behouden en versterken is het van belang dat dit plan goed geborgd is, zowel intern als extern. We willen daarom onze medewerkers en inwoners betrekken bij het groenbeleid en beheer. In dit hoofdstuk wordt uitgeweid over de interne borging, implementatie van het groenbeheerplan en participatie met inwoners.

Interne borging

Het is van belang dat het groenbeheerplan intern en extern uitgedragen wordt zodat er draagvlak ontstaat. Dit kan door op diverse momenten en in diverse samenstellingen het plan te presenteren. Deze taak wordt door de strategisch beheerder groen en beheerder groen en water op zich genomen. Zij dienen ook als schakel om het groenbeheerplan waar nodig inhoudelijk bij te stellen.

De opgaven die komen kijken bij het vergroten van de groenwaarde vragen veel van de medewerkers die werken in en aan het groen. Er is vaak meer kennis nodig om in te spelen op alle maatschappelijke ontwikkelingen. Goede opleiding en scholing zijn daarbij essentieel. Denk bijvoorbeeld aan kennis over soorten en natuurbescherming en meer integraal denken en werken. Naast de maatschappelijke opgaven, motiveren onze ambities ons ook om de samenwerking met andere

Kaageiland, Kaag

gemeenten en organisaties te zoeken, met name om groen- en blauwstructuren op een grotere schaal te verbinden.

Ruimtelijke ontwikkelingen en projecten

Zodra de leefomgeving (her)ingericht is gaat die voor de lange termijn beheerd en onderhouden worden. Daarom is het van belang dat het groenbeheer tijdig aan tafel zit bij projecten vanuit, bijvoorbeeld, wegen, riolering en ruimtelijke ordening (in- en uitbreiding). Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet het belang van groen altijd meegewogen worden en is het van belang dat het groenbeheer volwaardig meepraat over de ontwikkelingen. Om dit te borgen zijn richtlijnen ontwikkeld voor de positie van groen bij ontwikkelingen en projecten.

Positie groen bij ontwikkelingen

- Bij nieuwbouw en herinrichting wordt altijd nagedacht over het combineren van groen met andere functies en zetten we in op behoud van bomen (zowel zelf als via aanbestedingsvoorwaarden).
- De betreffende ontwikkelaar is verantwoordelijk voor het realiseren van het te compenseren groen én het beheer daarvan tot het gebied wordt overgedragen aan de gemeente.
- Bij elke ontwikkeling heeft de afdeling groenbeheer een adviserende rol met betrekking tot het groenontwerp. Het plan wordt getoetst aan het groenbeheerplan en het LIOR. Deze toets vindt plaats op het voorlopig en definitief ontwerp.

Positie groen bij projecten

- Projecten in het groen zijn mogelijk, mits de aanwezige groene waarden niet verloren gaan. Het gaat hierbij om projecten in de openbare ruimte (meestal in opdracht van de gemeente zelf). We werken volgens deze volgorde:
 - Groen op de locatie blijft intact.
 - Als dat niet mogelijk is, wordt het groen binnen het plangebied teruggeplaatst.
 - Als dat ook niet mogelijk is, wordt compensatie gezocht op een andere locatie binnen de gemeente.
- Bij elk project wordt het plan getoetst aan het groenbeheerplan en het LIOR. De afdeling groenbeheer heeft hierin een adviserende rol. Deze toets vindt plaats op het voorlopig en definitief ontwerp.
- Bij herinrichting zetten we in op behoud van bomen (zowel zelf als via aanbestedingsvoorwaarden). Waar mogelijk wordt binnen een project verharding omgevormd naar groen. Alle partijen streven ernaar zoveel mogelijk grondstoffen die vrijkomen bij beheer en onderhoud te verminderen/hergebruiken.

Participatie

Om de waarden van het groen te behouden en versterken willen we ook samenwerken met onze inwoners, agrariërs, ondernemers en andere belanghebbenden. De gemeente is voor het beheer van het gemeentelijk groen meestal zelf de initiatiefnemer. We communiceren daarom proactief over ons beheer en de inrichting en het belang van het groen. Ook willen we eigen groeninitiatieven van inwoners stimuleren. De groenstructuur beperkt zich uiteraard niet alleen tot het gemeentelijk groen. Ook het groen van derden maakt hier deel van uit. Denk daarbij aan particuliere erven, tuinen, terreinbeherende instanties, woningbouwvereniging, zorginstellingen en landbouwgrond. De rol van de gemeente zal richting deze partijen dan ook vooral informerend, stimulerend, faciliterend en – in geval van vergunningsplicht – voorwaarden stellend zijn. De gemeentelijke inzet hierbij is steeds op vrijwillige basis en in onderlinge samenwerking om de doelen uit het groenbeheerplan te verwezenlijken.

Communicatie met inwoners

Om de opgaven van het thema ‘voor en met de samenleving’ te kunnen realiseren, gaan we actief communiceren over de waarde van het groen. Hierbij maken we onderscheid in de typen onderhoud: groot onderhoud en vervangingen en herinrichting. Over de verschillende typen onderhoud communiceren we op verschillende manieren zoals hieronder beschreven.

- ▶ Bij groot onderhoud: de gemeente informeert de inwoners/belanghebbenden proactief over veranderingen in onderhoud en in hoofdlijnen over werkzaamheden.
- ▶ Bij vervanging en herinrichting: de gemeente laat de inwoners/belanghebbenden meedenken en neemt dit mee in de overwegingen.
- ▶ Bij maatregelen ten behoeve van biodiversiteit en/of klimaatadaptatie: we communiceren over waarom we deze maatregelen uitvoeren en waarom het groen van belang is voor deze waarden. Door met inwoners te communiceren over deze maatregelen, willen we de bewustwording verhogen over het belang van biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Initiatieven van inwoners

Initiatieven van inwoners in het groen dragen bij aan belangrijke thema's als biodiversiteit en leefbaarheid. Denk bijvoorbeeld aan geveltuintjes, een buurt(moest)tuin of groenadoptie. Voor de inwoners kan het een manier zijn om te recreëren of de eigen omgeving te vergroenen. Dit willen we graag stimuleren. In alle gevallen gaat het om initiatieven in de openbare ruimte, waarbij de gemeente altijd eigenaar en verantwoordelijk blijft. Echter kan de gemeente ook een stimulerende rol aannemen en bijvoorbeeld inwoners stimuleren om tuinen te vergroenen en diversifiëren. Het is daarbij belangrijk dat de initiatieven aansluiten bij ons beleid.

Ecologisch proefstation, Pastoor Kwakmanlaan, Rijpwetering

De gemeente stimuleert en faciliteert al verschillende projecten in dit kader die op hun eigen manier waarde toevoegen aan het openbaar groen. Het gaat dan om:

- ▶ De gemeente faciliteert en stimuleert al verschillende projecten in dit kader die op hun eigen manier waarde toevoegen aan het openbaar groen. Het gaat dan om:
- ▶ Groen en Doen: Een initiatief voor inwoners om een stuk groen naar eigen wens in te richten en te onderhouden.
- ▶ Tegelwippen: Via Stichting Steenbreek wordt jaarlijks het NK Tegelwippen georganiseerd.
- ▶ Gezonde Buurten: Samen met IVN Natuureducatie, Jantje Beton en JOGG en bewoners is er een groene zone gecreëerd waar natuur, ontmoeten, bewegen en spelen samenkomen.
- ▶ Ecologische proefstations: De groenbeheerders van Kaag en Braassem hebben een stoomcursus ecologie gevolgd om kennis te maken met ecologische ontwerpprincipes. Dit heeft geresulteerd in een natuurvriendelijk ontwerp van 5 verschillende plantsoenen in de gemeente. Deze vormen een proeftuin voor een meer natuurlijke inrichting en ecologisch beheer van de openbare ruimte.
- ▶ Tiny Forest: Samen met IVN Natuureducatie zijn er 3 Tiny Forests in de gemeente aangeplant (in Leimuiden, Hoogmade, Rijnsaterwoude). Het beheer van de Tiny Forests wordt deels door de school gedaan; de taken worden samen met de kinderen van de school uitgevoerd.
- ▶ Geveltuinten: Een initiatief voor inwoners om een geveltuin aan te leggen.
- ▶ Tuinrangers: Een project waarbij vrijwilligers worden opgeleid tot Tuinrangers die advies geven aan tuineigenaren om hun tuin te vergroenen.

5. Groenstructuur

De ideale manier om de waarde van ons groen te vergroten en onze uitgangspunten toe te passen, is in onze groenstructuur. Het doel van het vastleggen van onze groenstructuur is om de groenwaarde te behouden en waar mogelijk te versterken, zowel in het buitengebied als binnen de verschillende kernen. Dit doen we door in dit hoofdstuk expliciet waarde toe te kennen aan de bestaande structuren en door kansen zichtbaar te maken om de waarde te versterken in bestaand en nieuw groen. We kijken zowel naar de groenstructuren die van belang zijn voor de hele gemeente, als naar de groene structuren per kern en de kansen die daar liggen.

De groenstructuur bestaat uit een groen netwerk van groene gebieden, plekken en verbindingen door onze hele gemeente heen. In de bijlage bij dit hoofdstuk zijn twee soorten groenstructuurkaarten te vinden: de overzichtskaart van de grote groenstructuren op gemeenteniveau en de kansenkaarten per kern. De kaarten vormen een geografische weergave van groene gebieden en plekken, lanen en verbindingen die de leefbaarheid van de gemeente bepalen, waar biodiversiteit kansen krijgt en klimaatbestendig groen een bijdrage kan leveren. De groenstructuren geven zo uiting aan alle waarden van het groen in onze gemeente. In dit hoofdstuk worden de kaart en uitwerkingen van de kernen toegelicht. De groenstructuurkaarten⁵ zijn opgezet in vlakken, lijnen en punten, waarin de thema's een plek-specifieke betekenis krijgen.

De thema's: biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid, leefbaarheid, veilig en functioneel, en voor en met de samenleving.

Overzicht gemeente Kaag en Braassem

In onze gemeente is al veel groen. Een groot deel hiervan bevindt zich in het buitengebied, dat voornamelijk in eigendom is van agrariërs en ondernemers. Wel beheren wij als gemeente verschillende groene structuren en een aantal groene parels in het buitengebied. De kernen worden grotendeels door de gemeente beheerd. Hier liggen veel kansen die we verderop in dit hoofdstuk per kern bespreken. De **groene parels** op de kaart zijn het Ghoibos en Natuurbelevingstuin de Bult. Het Ghoibos is een klein, maar bijzonder recreatie- en natuurgebied, Natuurbelevingstuin de Bult is een groene ontmoetingsplek waar natuur, educatie en ontspanning samenkomen. Daarnaast zijn er twee groene parels, het Braassemermeer en de Kagerplassen, die niet in het beheer van de gemeente zijn, maar wel zeer waardevol zijn, voornamelijk voor biodiversiteit en leefbaarheid. De **groenblauwe structuren** willen we behouden. Deze structuren dragen onder andere bij aan biodiversiteit. De structuur ten zuiden van het Braassemermeer is niet geheel in beheer van de gemeente, daar loopt

⁵ Alle kaarten zijn toegevoegd als externe bijlage.

wel de ecologische hoofdstructuur (onderdeel van het Nationaal Natuur Netwerk). Dit gebied is beschermd door wet- en regelgeving. Dit geeft kansen voor het versterken van de biodiversiteit én het samenwerken met eigenaren van de grond. Hetzelfde geldt voor structuur langs de Drecht. Hier ligt de nadruk meer op de bermen en het ecologisch beheer ervan. De **laanstructuren**, en voornamelijk de bomen in deze structuren dragen bij aan klimaat, biodiversiteit en leefbaarheid. Die waarden willen we op z'n minst behouden en waar mogelijk willen we bomen toevoegen. Daarbij letten we goed op welke soorten we waar aanplanten. Bomen in bermen dragen daar veel bij aan biodiversiteit. Daarnaast leggen we bij de laanstructuren waar veel recreatie is meer nadruk op de uitstraling. De **lintstructuren** willen we wat betreft cultuurhistorische uitstraling behouden. Ook ligt hier de focus meer op leefbaarheid. **Kansen voor samenwerking** liggen in de groenblauwe structuren die niet van de gemeente zijn, maar van bijvoorbeeld agrariërs of ondernemers. Samenwerking kan waarde toevoegen aan het groen, met de focus op biodiversiteit en in mindere mate op leefbaarheid.

Kansen per kern

In de kansencarten maken we onderscheid in enerzijds groenstructuren die al veel waarde hebben en we dus willen behouden en versterken, en anderzijds in plekken waar kansen liggen om de waarde van de groenstructuren verder te ontwikkelen.

De huidige situatie

In onze gemeente werken we al hard aan het vergroenen en het biodiverser en klimaatadaptiever maken van ons openbaar groen. We hebben op verschillende plekken Tiny Forests aangelegd. Deze liggen in de buurt van scholen. Zo zorgen de kleine bossen niet alleen voor meer biodiversiteit, maar bieden ze ook een mooie plek voor kinderen om spelenderwijs met natuur in aanraking te komen. Ook zetten we ons in voor meer groene ommetjes, ofwel wandelroutes door het groen waar mensen even kunnen ontspannen.

We doen al veel op het gebied van ecologisch beheer en voegen zo veel waarde toe aan het groen in de gemeente. Denk hierbij aan ecologisch beheer van onze bermen, het letten op variatie in plantkeuze en bloeiperiodes, en het plaatsen van insectenhôtels en vleermuiskasten. Ook proberen we zo veel mogelijk natuurvriendelijke oevers te maken, met een geleidelijke overgang van water naar land.

Westeinde, Roelofarendsveen

De opgaven rond klimaat, biodiversiteit en leefbaarheid vragen om een integrale aanpak. Het is dan ook belangrijk om een link te leggen naar de opgaven uit het IBOR en te kijken waar we die samen kunnen oppakken. Dit kan onder andere door slimme combinaties te maken bij maatregelen die een positieve invloed hebben op meerdere thema's. Zo maken we samen de gemeente groener, gezonder en prettiger om in te leven. De kansen en slimme combinaties zijn hieronder per kern beschreven.

Oude Wetering en Roelofarendsveen

Deze aan elkaar gegroeide kernen vormen samen het meest verstedelijkte gebied van de gemeente. Beide kernen hebben een waterrijk karakter en zijn vermengd met de glastuinbouw.

Kansen: Grasbetontegels in plaats van parkeerplaatsen, toevoegen van bomen van verschillende maten en knotwilgen, omvormen van gazon naar bloemrijk gras, bosplantsoen of vaste planten. In het groengebied rondom de Europaweg zijn er kansen voor meer vaste beplanting, bloemrijke stukken, natuurlijk spelen, meer bomen en waterberging. Ook zijn er veel speelplekken die natuurlijker ingericht kunnen worden en ook gecombineerd kunnen worden met waterberging. Daarnaast zijn er ook losse plekken voor waterberging.

Leimuiden

Leimuiden heeft veel groen op de grens tussen de bebouwing van de kern en het open landschap. Binnen de kern zie je mooie lanen, parken en oevers. De relatie met het water willen we nog meer zichtbaar maken en het open landschap willen we zoveel mogelijk behouden.

Kansen: Omvormen van het vele gazon naar bloemrijk gras, vaste planten of bosplantsoen en het toevoegen van knotwilgen en andere bomen waar mogelijk (vooral in de groengordel rondom de kern).

Rijnsaterwoude

Ook Rijnsaterwoude is een karakteristiek dorp omringd door open landschap en bomen. Binnen de kern komt de groenbeleving vooral door bomen, heesters en gazon. Het behoud van het karakter van Rijnsaterwoude is belangrijk, met name de entrees aan de noord- en zuidzijde.

Kansen: Omvormen van gazon naar groen met meer waarde voor beleving, leefbaarheid, klimaat en biodiversiteit. Daarnaast is het ook hier zaak om parkeervakken om te vormen naar grasbeton.

Woubrugge

Woubrugge heeft een waterrijk karakter dat ervoor zorgt dat het dorp is ingesteld op recreatie en toerisme langs het water. Waterrecreatie, fietsen, wandelen en kleinschalige recreatie hoort bij de kern. Het dorp heeft een groene uitstraling en beleving wat belangrijk is om te behouden.

Kansen: Gazon en de berm aan de noordkant van het dorp omvormen naar bloemrijk gras, vaste planten of bosplantsoen. Het zou veel waarde toevoegen om parkeerplekken om te vormen naar grasbeton en natuurlijk spelen toe te passen op verschillende plekken. Ook zijn er een aantal mogelijkheden om waterberging toe te passen en biodiversiteit te vergroten.

Hoogmade

Hoogmade heeft een groen karakter door de vele bomen en struiken langs de wegen en de groene parkjes en oevers. Er is veel ruimte voor recreatie bij het water.

Kansen: Omvormen van het vele gazon naar bloemrijk gras, vaste planten of bosplantsoen en het toevoegen van knotwilgen en andere bomen waar mogelijk. Daarnaast zou het veel waarde toevoegen om parkeerplekken om te vormen naar grasbeton en meer natuurlijke speelplekken te creëren.

Rijpwetering en Oud Ade

Oud Ade en Rijpwetering zijn twee kerkdorpen. Het groen in beide kernen sluit aan bij het open en waterrijke landschap. In Rijpwetering zorgen bomen langs de wegen, groenstroken in de woonwijken en plantsoenen voor een groene uitstraling. In Oud Ade zijn er groene graslanden en karakteristieke bomen langs wegen en sloten.

Kansen: Omvormen van parkeervakken tot grasbeton en het omvormen van gazon, en het toevoegen van middelgrote en grote bomen en knotwilgen.

Kaag

De ligging van Kaag maakt het dorp uniek ten opzicht van de andere kernen. We willen het karakter van Kaag behouden, zoals het open landschap en het beschermde dorpsgezicht.

Kansen: De openbare ruimte en zeker het groen is zeer beperkt. Er ligt een kans in het omvormen van parkeervakken naar grasbeton en het omvormen van gazon.

Nieuwe Wetering

Nieuwe Wetering is een karakteristiek lintdorp waarbij de identiteit grotendeels wordt bepaald door de tuinbouwsector. Het dorp ligt naast de A4 en de hogesnelheidslijn, waardoor de groene buffer tussen woningen en A4/HSL erg belangrijk is.

Kansen: Meer bomen en knotwilgen in het wijkgroen. Ook hier liggen er kansen om gazon en bermen om te vormen naar bloemrijk gras en vaste planten.

